

26. 1. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Budovat nový úřad ombudsmana bude spolu s Motejlem Šabatová

Někdejší mluvčí Charty 77 Anna Šabatová bude pomáhat zakotvit v České republice zcela nové instituci veřejného ochránce práv, ombudsmana. Poslanecká sněmovna ji zvolila zástupkyní prvního českého ombudsmana Otakara Motejla. Někdejší disidentku Šabatovou vybral jako jednoho ze svých dvou kandidátů na nynější funkci prezident Václav Havel.

Někdejší mluvčí Charty 77 Anna Šabatová bude pomáhat zakotvit v České republice zcela nové instituci veřejného ochránce práv, ombudsmana. Poslanecká sněmovna ji zvolila zástupkyní prvního českého ombudsmana Otakara Motejla. Někdejší disidentku Šabatovou vybral jako jednoho ze svých dvou kandidátů na nynější funkci prezident Václav Havel. Původně ji navrhoval přímo do čela úřadu, Šabatová však ve sněmovně dostala jen 20 hlasů. Před poslanci ovšem neuspěli ani osobnosti nominované Senátem. Dolní komora nezvolila loni na jaře ani ombudsmanova zástupce a prezident spolu se Senátem museli pro další volbu vybírat kandidáty znovu. Jako důvod prvního neúspěšného pokusu obsadit v českém prostředí zcela novou instituci uváděli někteří komentátoři snahu poslanců volit ombudsmana podle stranického klíče.

První český ombudsman byl nakonec zvolen loni v prosinci, když se poslanci dokázali shodnout na osobě bývalého ministra spravedlnosti a jediného nestraníka v Zemanově vládě Motejla. Ani tehdy však dolní komora nezvolila ombudsmanova zástupce. Prezidentova kandidátka Šabatová však v prvním kole získala nejvíce hlasů, neboť její osoba nebyla proti mysli většině sociálních demokratů, poslanců KDU-ČSL i Unie svobody ani části komunistů. Naopak její protikandidát, bývalý senátor za ODS Jan Voráček, mohl zřejmě počítat jen s podporou své strany. Sám Motejl dal navíc krátce po své volbě najevo, že by o Voráčka jako svého zástupce nestál. Naznačil, že by s ním nebyl schopen spolupracovat. Voráček totiž ještě jako senátor hlasoval proti zřízení funkce ombudsmana. Šabatová zastává názor, že pro ombudsmana a jeho kancelář bude důležité, jak se mu podaří komunikovat s občany, médii, orgány státní správy a parlamentem. Lidé musejí vědět, s jakými stížnostmi a podněty se mohou na úřad obracet.

Za důležitou považuje podle svého loňského vyjádření spolupráci právě se sdělovacími prostředky, aby se práce ombudsmana dostala co nejvíce do povědomí veřejnosti. Komunikace se státními orgány má podle ní přispět ke zkvalitnění státní správy a snížit propast mezi úřady a občany. Ve stálém kontaktu by měl být ochránce s poslanci a senátory. Také zákonodárci budou ombudsmanovi předávat podněty k šetření, které získali od voličů. Devětačtyřicetiletá Šabatová, která je manželkou vládního zmocněnce pro lidská práva Petra Uhla, ještě v době, kdy kandidovala na ombudsmanku oznámila, že pokud bude zvolena, její manžel se své funkce vzdá. Uhl to dnes také potvrdil. "Ombudsman je pro společnost významnější funkce. Mohly by se ozvat hlasy, že ona dělá svou funkci špatně, protože jsem vládní zmocněnec", uvedl již loni Petr Uhl. Nominaci manželky na funkci ombudsmana označil za velkou poctu a uznání jejich společné práce v oblasti lidských práv. Z funkce vládního zmocněnce pro lidská práva odejde v den, kdy jeho manželka složí slib zástupce ombudsmana.

Anna Šabatová, jež je dcerou politologa Jaroslava Šabaty, jako jedna z prvních podepsala Chartu 77, dokument, jenž vznikl ve společenství lidí, kteří prosazovali dodržování lidských a občanských práv v někdejším komunistickém Československu i jinde ve světě. V roce 1986 byla Šabatová mluvčí charty.

Byla spoluzakladatelkou Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. Kvůli disidentské činnosti ji komunistický režim perzekvoval a v letech 1971 až 1973 věznil. V 90. letech se někdejší chartistka angažovala v nestátních institucích, dlouho působila v Českém helsinském výboru (ČHV). Na funkci jeho místopředsedkyně rezignovala v zájmu zachování nezávislosti ČHV v roce 1998, když se její manžel Petr Uhl stal vládním zmocněncem pro lidská práva. O rok později ČHV opustila, poté co výbor podpořil vojenskou akci NATO v Jugoslávii. Blízké poslání ombudsmana je i dosavadní zaměstnání Šabatové, jež od roku 1998 působí jako zástupkyně ředitele Městského centra sociálních služeb a prevence hlavního města Prahy. V minulosti byla Šabatová také externí poradkyní ministra práce a sociálních věcí Vladimíra Špidly pro oblast sociálních služeb.

Minulý týden se Šabatová spolu s dalšími exdisidenty obrátila na kubánského prezidenta Fidela Castra se žádostí o propuštění poslance Ivana Pilipa a podnikatele Jana Bubeníka, kteří jsou již dva týdny zadržováni na Kubě. Šabatová před svým uvězněním v roce 1971 studovala na brněnské Filozofické fakultě, po roce 1990 se ke studiu vrátila na Univerzitu Karlově. S manželem mají dceru a dva syny.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Co jsou zaměstnanecké opce a jak funguje jejich zdanění v roce 2026](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [10 otázek pro ... Michala Kunu](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)